

"Melaïke dediğimiz mahluklar, nurdan yaratılmış latif varlıklardır." ile "Şeriatın lisanında pek çok muhtelif-ül cins olan o sekenelere melâike ve ruhaniyat tesmiye edilir." cümleleri çelişmiyor mu? Ruhaniyat ile melaïke cisim olarak aynı mıdır?

İnsanlar nasıl ceset ve ruh ikilisinden yaratılmışlar ise, aynı şekilde meleklerin de bir ruhları bir de cesetleri vardır. Yalnız meleklerin cesetleri bizimki gibi maddi ve hantal değil, nurani ve latiftirler. Hatta meleklerin nurani olan cesetleri ruh hafifliğinde ve şeffaflığında olduğu için, ruh gibi kayıtsız ve mükemmeldirler. *Bu sebeple meleklerle **ruhaniler** denilmiştir.* Yoksa sadece ruhtan ibaret değildirler.

Üstad Hazretleri ruhun tanımını menşeinin ne olduğunu şu şekilde ifade ediyor:

"Ruh bir nuranî kanundur; vücud-u haricî giymiş bir namustur, şuuru başına takmış. Bu mevcut ruh, şu makul kanuna olmuş iki kardeş, iki yoldaş."

"Sabit ve hem daim fitrî kanunlar gibi, ruh dahi hem âlem-i emir, hem irade vafından gelir. Kudret vücud-u hissî giydirir, şuuru başına takar, bir seyyâle-i lâtifeyi o cevhere sadef eder."

"Eğer envâdaki kanunlara kudret-i Hâlık vücud-u haricî giydirirse, herbiri bir ruh olur. Ger vücudu ruh çıkarsa, başından şuuru indirirse, yine lâyemut kanun olur." (1)

Alem-i Emir: Cenab-ı Hakk'ın irade sıfatının tecelli ettiği ve irade sıfatının hakim ve galip olduğu alemdir, bir nevi irade sıfatının arşıdır. Bu alemde bütün kainatta olacak bitecek şeylerin emri ve komutu vardır, yani bir nevi şu görünen alemin arkasındaki komut alemidir diyebiliriz. Bunu bilgisayardaki yazılımla da örneklendirebiliriz; misal programcı yapacağı programın önce komutlar ve emirler bölümünü tamamlar, sonra işler ve görüntü o komutlara göre hareket eder ve şekiller orada belirtilen komutlar üzerine bina olur. Aynen kainat da bir programın görünen yüzüdür, iradeden gelen alem-i emir de görünmeyen gerçek yüzüdür.

Harici Vücut: Alem-i Emirden gelen emir ve komutların Allah'ın kudretiyle icra edilip cismani ve harici bir vücudun giydirilmesidir. Burada iradenin verdiği emir ve komutu kudret uygulayıp icra ediyor, işte bu uygulama ve icra işine harici vücut

denir, daha çok kudret sıfatına bakar ve bir nevi kudret sıfatının arşı hükmündedir.

Kanun: Alem-i Emirin her bir tecelli ve cilvesinin tek tek adına **kanun** denir, misal emir aleminde yerin cisimleri çekme komutuna yer çekimi kanunu diyoruz.

Ruh: İrade sıfatının hakim olduğu emir aleminden gelen bir komut ve emirdir veya bir kanundur. Bu emir ve kanuna da kudret sıfatı harici bir vücut ve ceset vererek onu somut ve görünür hale getirmiştir. Aynı zamanda başına da şuur takarak hem harici vücudu olan hem de başında şuuru olan bir kanun olmuştur. *Faraza emir aleminden olan yer çekimi kanununa Allah kudreti ile bir ceset giydirse, inayeti ile de bir şuur verse idi o da bir insan olurdu ya da insanın ceset ve şuurunu alsa biz de bir soyut kanun oluverirdik.* Onun için Üstad Hazretleri burada ruh ile soyut kanunları kardeş olarak vasıflandırmıştır.

Bunlar anlaşıldıktan sonra "**Ruh nedir?**" sorusu daha bir netlik kazanıyor. Üstad'ın ruhu tarif ederken sıraladığı *zihayat, zişuur*, gibi tabirler ruhun birer vasıfları birer özellikleridir. Yoksa ruhtan farklı ve başka şeyler değildirler.

(1) bk. [Sözler, Lemeat.](#)